

באר התורה / הג"ר יעקב אשר פלדמן, מח"ס 'כתב משה' ושא"ס, ירושלים**פרשת נשא****"וַיְהִי הַמִּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת קָרְבָּנוֹ נְחֹשֶׁן בְּן עֲמִינָדָב"**

"וַיְהִי הַמִּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת קָרְבָּנוֹ נְחֹשֶׁן בְּן עֲמִינָדָב לְמִטָּה יְהוּדָה: וְקָרְבָּנוֹ קִעְרַת כֶּסֶף אֲחַת וְגו' ע"כ (נשא ז יב-ג).

הנה נשתנה קרבנו של נחשון בן עמינדב משאר קרבנות הנשיאים, שלא הזכיר אצלו שהיה הנשיא של שבט יהודה. גם נשתנה שבכל הנשאים כתוב קרבנו ואילו אצלו כתוב וקרנו בוי"ו אף שהוא היה ראשון.

א-

במדבר רבה (נשא יג יז) למה בכל הנשיאים כתיב שם נשיא ונחשון אינו קרוא נשיא לפי שהקריב תחלה שאם בא להתגאות על הנשיאים האחרים לומר שאני מלך עליכם שאני הקרבת תחלה הם יאמרו לו אין אתה אלא הדיוט שכולם קרואים נשיא נשיא ואתה לא נקראת נשיא לקיים מה שנאמר "ותועבת ה' כל גבה לב" וגו' (משלי טו ה), ואומר "כי רם ה' ושפל יראה וגבוה ממרחק יידע" (תהלים קלח ו), ע"כ.

בספר אפריון (שם יב) ויהי המקריב וגו' למטה יהודה. בכל השבטים כתיב נשיא חוץ מיהודה (ע' מה שדרשו במד"ר יג יז). ולפע"ד י"ל כי הנה איתא במדרש (עיין סוטה לו א) דנחשון בן עמינדב קפץ תחלה לים וקידש את השם ולכן זכה לזרע מלוכה. ולכן לא נכתב אצלו נשיא דלגבי דידי מילתא זוטרתא היא להיות נשיא לשבט אחד, והוא מעותד לגדולה מזו למלוכה על כל ישראל ולכן לא נכתב רק למטה יהודה, וע"ד שארז"ל גדול מרבן שמו, עכ"ל.¹

ב-

בדעת זקנים מבעלי התוספות (שם יב) ויהי המקריב ביום הראשון. משמע אעפ"י שאינו ראוי להקריב ראשון גדול שבשבטים שהרי ראובן ושמעון גדולים ממנו אלא שהוא תחלה לכל דבר כדפרי" לעיל, **א"ע לפי שהיה נשיאו גיסו של אהרן כהן גדול**, עכ"ל.

וברבינו בחיי (שם יב) ויהי המקריב ביום הראשון וגו' נחשון. שבט יהודה הוא הקודם לכל הדברים בין בדגלים בין לחנוכת המזבח. גם למלחמה גם לנחלת הארץ גם בגאולה לעתיד. בכלן נאמר "קרבנו" ובנחשון שהוא ראשון נאמר "וקרבנו". **והטעם** כדי שלא יתגאה על האחרים לומר: אני ראשון לכולם, לכך התחיל בו "וקרבנו" כאלו הוא שני לאחרים. ובכל השאר נאמר "קרבנו" כאלו כל אחד ואחד היה ראשון. **ומטעם זה** לא הזכיר בו "נשיא" ובכל השאר שהקריבו אחריו הזכיר בכל אחד "נשיא", עכ"ל.

ג-

בספר שפתי כהן (שם יב) ויהי המקריב ביום הראשון נחשון וגו'. אמר ויהי לשון צער (ע"י מגילה יב) לפי שמתו שני סגני כהונה בני אחותו נדב ואביהוא באותו יום, ולזה לא נזכר בו נשיאות שאין שלטון ביום המות. **ועוד לא נזכר לו נשיאות** לומר שאף על פי שהמלכות הוא מזה השבט וראוי הוא שינהוג שררה בעצמו עם כל זה בערך הקב"ה אינו כלום, כמו שאמר דוד "ונקלותי עוד מזאת והייתי שפל בעיני" (שמואל ב' כב), ולזה נאמר וקרבו בוא"ו לומר כאילו הוא שני ולא ראשון.

ובמדבר (ילקוט רמז קנט) הוסיף ו' לנחשון רמז ליהודה שיצאו ממנו ששה צדיקים ונברכו כל אחד ואחד בשש מדות, בדוד כתיב "יודע נגן וגבור חיל ואיש מלחמה ונוון דבר איש תואר וה' עמו" (שמואל א' טו יח), וכתבי בדניאל וחנניה מישאל ועזריה ששה דברים "ילדים אשר אין בהם כל מאוס" וגו' (דניאל א' ד), וכתבי בחזקיהו שש מדות "ויקרא שמו פלא יועץ אל גבור אבי עד שר שלום" (ישעיה ט ה), וכתבי בדניאל (ה יב) "די רוח יתירה ביה מפשר חלמין ואחוי חידן ומשרי קטרין" וגו', וכתבי במלך המשיח "ונחה עליו רוח ה'" וגו' (ישעיה יא ב), עד כאן. וכן בכולם נכתב עתדים [חסר וא"י] ובנחשון אמר (נשא ז יז) "עתודים" [מלא וא"י] רמז ששה צדיקים שעתידין לצאת ממנו, עכ"ל.

בגור אריה (שם יב) **ואם תאמר**, למה לי למכתב "למטה יהודה", הוי למכתב ויהי המקריב הראשון נחשון נשיא יהודה, כמו בשאר [נשיאים] שכתוב כך, והשתא לא צריך למכתב "זה קרבן נחשון". **ויראה לומר**, שבא הכתוב לומר שזכה לגדולה הנשיא הזה להקריב ראשון לא מצד עצמו, דמצד עצמו בודאי הכל שוים - כל הנשיאים,

¹ **בספר העמק דבר** (שם יב) נחשון בן עמינדב למטה יהודה. ולא כתיב נשיא כמו בכל השבטים, דכמו שבימי התנאים היה הנהוג להיות גדול מרבן שמו (ע"י תוספתא עדויות פ"ג ה"ד), כך בימי משה רבינו היה גדול מכניו נשיא שמו. ואולי משום שכל נשיא הראה נשיאותו ושררתו ביום שמחת מצוה שלו, מה שאין כן נחשון היה ביום מר של מות נדב ואביהוא בני אחותו אלישבע, ולא נהג אלא שמחת מצוה לחוד. ואם כן יש ללמוד מזה לאבל במועד דאף על גב שאין אבילות נוהג כלל, מכל מקום מה שאינו נוגע לשמחת יום טוב אסור, עכ"ל.

² **בספר פנים יפות** (שם יג) וקרבו קערת כסף אחת וגו', במדרש (במ"ר יג ח) הא דכתיב וקרבו בוי"ו שלא יתגאה לומר שהוא עיקר ביום ראשון, ויש להבין משום דיש ליתן טעם הא דכתיב ביום השני הקריב את וגו', משום דאיתא בילקוט (רמז תשטו) שנתנאל בן צוער נתן להם עצה על הקרבנות, ואחז"ל (ב"ב ט א) גדול המעשה יותר מן העושה, הרי שנתנאל בן צוער הוא המעשה והוא היה העושה, לכך כתיב הקריב את קרבנו, אבל כולם שאחריו כתיב קרבנו שהיה עושים לבד מעצת יששכר, וכדי שלא נאמר דיהודה דכתיב קודם עשה מעצמו, לכך כתיב וקרבו שגם הוא לא עשה מעצמו אלא בעצת יששכר, עכ"ל.